

Ärende: VN/463/2021

Begäran om utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den

Lausunnonantajan lausunto

1. I propositionen föreslås att det ska föreskrivas om dimensioneringen av socialarbetarnas klienter inom barnskyddet och att den ska vara 35 barn per socialarbetare från och med 2022 och 30 barn per socialarbetare från och med 2023 (13 b §). Vilka konsekvenser tror ni förslaget får?

-

2. I propositionen föreslås att det ska föreskrivas om barnskyddsmyndighetens internationella behörighet (17 §), organiserings- och kostnadsansvaret för barnskyddet i internationella situationer (17 a §) och bedömning av behovet av barnskydd utomlands (17 b §). Förtydligas gränsöverskridande situationer av bestämmelserna?

-

3. I propositionen föreslås att det ska föreskrivas om inledande av ett socialvårdsärende som gäller barn och bedömning av barnets servicebehov (26 §). Är de föreslagna bestämmelserna tydliga?

-

4. I propositionen föreslås att det ska föreskrivas om en intensifierad stödåtgärd inom öppenvården (37 b §). Hur tydliga är bestämmelserna i förhållande till barnskyddets övriga tjänster inom öppenvården enligt er uppfattning?

-

5. Är det som föreslås i 49 a § 2 mom. c punkten i propositionen om en tjänst som integrerar avvänjningsvård och rehabilitering inom missbrukarvården och vård utom hemmet och om beslutsfattandet i fråga om tjänsten (49 b §) tydligt och genomförbart i praktiken?

-

6. I propositionen föreslås att produktionen av tjänster för särskild omsorg ska koncentreras till aktörer inom den offentliga sektorn (60 d §). För ändringen föreslås en lång övergångstid fram till år 2026. Vilka konsekvenser tror ni förslagen får i praktiken?

-

7. I propositionen föreslås minimidimensioneringar av personalen inom tjänsterna för krävande vård utom hemmet och särskild omsorg (59 a §). Dimensioneringarna skärps gradvis under 2022–2026 och de fullständiga dimensioneringarna börjar gälla år 2026. Vilka konsekvenser tror ni förslaget får i praktiken?

-

8. I propositionen föreslås nya bestämmelser om fasthållande för att förhindra att ett barn avlägsnar sig från anstalten (68 a §). Är bestämmelserna tillräckligt tydliga och hurdana konsekvenser tror ni att förslaget får i praktiken?

-

9. I propositionen föreslås att de nuvarande bestämmelserna om återförande av ett barn som utan tillstånd avlägsnat sig från anstalten (69 a §) ändras så att det fasttagande som anges i paragrafen möjliggör behörighet för polisen att ta fast barnet vid handräckning. Närmare bestämmelser om handräckning av polisen finns i 69 b § som är ny. Är bestämmelserna i de föreslagna 69 a § och 69 b § tillräckligt tydliga och hurdana konsekvenser tror ni förslagen får i praktiken?

-

10. I propositionen finns ändringar av arbetsgruppens förslag om de begränsande åtgärder och den särskilda begränsning av kontakterna som får tillgripas under avvänjningsvård och rehabilitering inom missbrukarvården samt under perioder av särskild omsorg (71 § och 72 §). Hurdana konsekvenser tror ni att de föreslagna ändringarna får för genomförandet av avvänjningsvård och rehabilitering inom missbrukarvården och av perioder av särskild omsorg?

-

11. Fritt formulerade kommentarer om ovannämnda bestämmelser:

Allmän kommentar till 59 a § och 60 d §:

Inom social- och hälsovården och i synnerhet inom sådan verksamhet som riktar sig till barn, är klientens språk (och övriga bakgrund) mycket viktigt. Barnet har lagstadgad rätt att till social- och hälsovård på eget språk, finska eller svenska, i en tvåspråkig kommun. I praktiken betyder det att en tvåspråkig kommun ska ordna de tjänster som omfattas av denna barnskyddslag på barnets språk. En enspråkigt finsk kommun ska i mån av möjlighet ordna tjänsterna på barnets språk.

I praktiken finns det stora regionala skillnader i tillgången till tjänster på svenska, vilket medför ojämlikhet mellan barnen i olika kommuner och regioner samt ojämlikhet mellan språkgrupperna. Också tillgången till svenskkunnig personal och expertis när det gäller tjänster inom barnskyddet varierar mycket beroende på kommun och region. Här bör man även beakta att det offentliga inte skulle klara av att ordna vissa svenskspråkiga tjänster inom barnskyddet utan att anlita privata och tredje sektorns aktörer.

I 59 a § föreslås en minimidimensionering av personalen inom tjänsterna för krävande vård utom hemmet och särskild omsorg. Även om vi starkt understöder en minimidimensionering, vill vi fästa uppmärksamhet vid svårigheterna att rekrytera svenskkunnig personal. Det kan behövas större samarbete mellan tvåspråkiga kommuner, och i framtiden välfärdsområden, för att trygga tillgången till personal och för att kunna erbjuda krävande vård utom hemmet och särskild omsorg på svenska.

I 60 d § föreslås att produktionen av tjänster för särskild omsorg ska koncentreras till aktörer inom den offentliga sektorn. Vi ser det som viktigt att det offentliga ansvarar för dessa svåra fall. Inom det offentliga bör man dock se över utbudet av de svenskspråkiga tjänsterna och exempelvis överväga om det finns skäl att erbjuda statliga barnskyddsenheter på svenska på fler än en ort i landet.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att barnets språkliga rättigheter måste tas i beaktande på ett systematiskt sätt när ändringarna i barnskyddslagen implementeras. Även om lagstiftningen är bra, krävs ordentliga satsningar för att få de svenskspråkiga tjänsterna inom barnskyddet att fungera.

Lindholm Johanna
Svenska Finlands folkting